

Z E M P L É N É S A K A D É M I K U S A I

T U D O M Á N Y O S K O N F E R E N C I A

2024. DECEMBER 12., CSÜTÖRTÖK
SÁROSPATAKI REFORMÁTUS KOLLÉGIUM IMATERME, SÁROSPATAK, RÁKÓCZI U. 1.

A Magyar Tudományos Akadémia, a magyar közélet egyik legnagyobb presztízsű intézménye 2025-ben ünnepeli alapításának 200. évfordulóját. A nagyszabású bicentenáriumi rendezvénysorozathoz az MTA-MAB Teleki József Akadémiai Klub – együttműködve a Sárospataki Református Hittudományi Egyetem Újszászy Kálmán Református Örökség Kutatóintézetével, valamint a Tokaj-Hegyalja Egyetem Regionális Történeti és Művelődéskutató Tanszékével – történettudományi konferencia szervezésével csatlakozik. A program célja az akadémiai mozgalom helyi kultúrára és identitásra gyakorolt hatásának vizsgálata. Bár az Akadémia működése mindig a fővárosban csúcsosodott ki, az intézmény utánpótlása és kiemelkedő társadalmi legitimitációja elképzelhetetlen lett volna a vidéki művelődési bázisok nélkül. Sárospatak és térsége e hátszág fontos része. A tanácskozás keretében áttekintjük a Sárospatakat és térségét (Tokaj-Hegyalját és általában Zemplént) az akadémian belül képviselő, illetve az innen induló, elszármazott akadémikusok életművét, e tudósok Zemplénnel megmaradó kapcsolatrendszerét, szűkebb pátriájukra gyakorolt hatását és helyi emlékezetük alakulását.

A K O N F E R E N C I A P R O G R A M J A

10:00-10:20 MEGNYITÓ

Prof. Dr. Freund Tamás DSc, az MTA r. tagja, az MTA elnöke
Prof. Dr. Fésüs László DSc, az MTA r. tagja, az MTA-MAB TJAK elnöke
Prof. Dr. Enghy Sándor PhD, a SRHE rektora, az MTA-MAB TJAK alelnöke

10:20-11:50 ELŐADÁSOK I.

(levezető elnök: Prof. Dr. Dienes Dénes PhD,
az MTA-MAB TJAK elnökségi tagja)

Dr. habil. Ugrai János PhD, történész:
ZEMPLÉN VÁLTOZÓ HELYE AZ AKADÉMIAI MOZGALOMBAN

Prof. Dr. Bolvári-Takács Gábor PhD, történész:
ZEMPLÉN AKADÉMIKUSAI

Dr. Fábri Anna CSc, irodalomtörténész:
A TELEKI FIVÉREK ÉS AZ AKADÉMIA

12:00-13:00 EBÉD

13:00-14:20 ELŐADÁSOK II.

(levezető elnök: Dr. habil. Ugrai János PhD,
az MTA-MAB TJAK elnökségi tagja)

Prof. Dr. Fésüs László DSc, az MTA r. tagja, biokémikus:
ZEMPLÉNBŐL DEBRECENBE – SZABÓ GÁBOR
ORVOSPROFESSZOR PÁLYÁJA

Badovszky Botond Patrik történész:
JÁSZAY PÁL A „VALÓDI TÖRTÉNETIRAT” TERMÉSZETÉRŐL

Hegyessy Gábor biológus, muzeológus:
CHYZER KORNÉL ZEMPLÉNI TEVÉKENYSÉGE

Dr. Egri Károly PhD, biológus:
HAZSLINSZKY FRIGYES MUNKÁSSÁGÁNAK ZEMPLÉNI VONATKOZÁSAI

14:20-14:40 KÁVÉSZÜNET

14:40-16:00 ELŐADÁSOK III.

(levezető elnök: Dr. Toma Kornélia PhD,
az MTA-MAB TJAK elnökségi tagja)

Sziklay Mónika PhD-hallgató, irodalomtörténész:
ERDÉLYI JÁNOS PATAKI ÉVEINEK KÜZDELMEI

Dr. Sári Szabó Katalin PhD, történész:
TOMPA MIHÁLY ÉS A PESTI AKADÉMIKUS BARÁTAI

Dr. Vincze Tamás PhD, neveléstörténész:
MITROVICS GYULA ÚTJA ZEMPLÉNBŐL
A DEBRECENI PEDAGÓGIA KATEDRÁRA

Godzsák Attila PhD-hallgató, történész:
SÁTORALJAÚJHELYI SZÜLETÉSŰ AKADÉMIKUSOK

16:00-16:20 KÁVÉSZÜNET

16:20-17:40 ELŐADÁSOK IV.

(levezető elnök: Dr. Ringer István PhD,
az MTA-MAB TJAK elnökségi tagja)

Dr. Toma Kornélia PhD, nyelvész:
FOGARASI JÁNOS JOGÁSZ ÉS NYELVÉSZ

Prof. Dr. Dienes Dénes PhD, egyháztörténész:
TUDÓS VAGY KÖZSZEREPLŐ? SÁROSPATAKI
AKADÉMIKUSOK A 19. SZÁZADBAN

Dr. Kovács Áron PhD, történész:
KIRÁLY ISTVÁN IRODALMI KAPCSOLATRENDSZERE

Dr. Takács Ádám PhD, történész, filozófus:
LUDWIG STEIN: EGY „OPTIMISTA”
TÁRSADALOMFILOZÓFUS PORTRÉJA

18:00 ZÁRSZÓ

Prof. Dr. Kéri Szabolcs DSc, a THE rektora, az MTA-MAB TJAK alelnöke
Prof. Dr. Bolvári-Takács Gábor PhD, az MTA-MAB TJAK ügyvezető alelnöke